Reykjavík, 1. desember 2020

Atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneyti
Skúlagötu 4
101 Reykjavík
anr@anr.is

Efni: Umsögn um drög að frumvarpi til laga um breytingu á ýmsum lögum til einföldunar regluverks

Hinn 17. nóvember síðastliðinn birti atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytið drög að frumvarpi til laga um breytingu á ýmsum lögum til einföldunar regluverks á samráðsgátt stjórnvalda, Ísland.is. Í I. kafla draganna er lagt upp með breytingar á ákvæðum laga um bókhald, nr. 145/1994, að því leyti sem þar er kveðið á um viðurkenningu bókara. Nánar tiltekið er í fyrstu tveimur greinum frumvarpsins kveðið á um brottfall 43. gr. laganna og lagaskil er varða í grundvallaratriðum niðurfellingu á skyldu ráðuneytisins til að hlutast til um próftöku og halda skrá yfir viðurkennda bókara. Samkvæmt umfjöllun í greinargerð frumvarpsdraganna er tilgangur þeirra m.a. að einfalda starfsumhverfi atvinnulífsins og fella brott ákvæði um óþarfa starfsleyfisveitingar. Í 2. kafla greinargerðar frumvarpsins er lögð áhersla á að þess sé gætt að regluverk þróist í samræmi við þarfir atvinnulífsins og samfélagsins í heild og sérstaklega tekið fram að það beri að forðast að leggja óþarfa reglubyrði á atvinnulífið. Í kafla 3.1 er vísað til upphaflegs markmiðs viðurkenningar bókara, þ.e. að auka gæði reikningsskila og skattframtala með aukinni þekkingu bókara á þeim sviðum. Verður ekki betur séð en að ráðuneytið telji núverandi stöðu náms bókara hafa fengið það mikið gildi að ekki sé lengur þörf á að hið opinbera standi að baki viðurkenningu og sérstökum prófum viðurkenndra bókara.

Frumvarpsdrögin hafa verið tekin til skoðunar á vettvangi hagsmunahóps bókhaldsstofa innan SVÞ – Samtaka verslunar og þjónustu. Ástæða þykir til að koma eftirfarandi ábendingum og athugasemdum á framfæri.

Viðurkenndir bókarar njóta ekki einkaréttar í þeim skilningi að öðrum sé óheimilt að sinna slíkum störfum. Þannig er viðurkenningin t.d. ólík réttindum iðnaðarmanna skv. 3. mgr. 8. gr. laga um handiðnað, nr. 42/1978. Viðurkenningin leggur því ekki þær kvaðir á atvinnulífið að aðeins sé heimilt að ráða viðurkennda bókara til tiltekinna starfa. Þvert á móti felst gildi viðurkenningar bókara í því að hún gerir fyrirtækjum og öðrum rekstraraðilum fært ganga til samninga við bókhaldsstofur eða ráða starfsfólk í störf bókara með þá vissu í huga að viðsemjendurnir búi yfir tiltekinni lágmarksþekkingu. Viðurkenningin hefur því það samfélagslega hlutverk að stuðla að þekkingu og hæfni og á endanum góðum reiknings- og skattskilum. Er það hlutverk reyndar viðurkennt í greinargerð frumvarpsdraganna. Af sömu sökum hefur viðurkenning bókara gagnast fyrirtækjum og bókhaldsstofum vel þegar kemur að ráðningu starfsfólks. Í eðli sínu felst viðurkenningin í samræmdu þekkingarmati og án þess er afar hætt er við að afturför verði. Fá SVÞ ekki betur séð en bókhaldsskyldir aðilar séu að tiltölu mun fleiri á Íslandi en á hinum Norðurlöndunum. Óhætt er að halda því fram að viðurkenning bókara sé til einföldunar fyrir hið opinbera og atvinnulífið því bæði stuðlar hún að góðum reikningsskilum og einfaldar ráðningarferli bókara. Verði I. kafli frumvarpsins að veruleika mun þeim samfélagslegu hagsmunum sem viðurkenningin hefur skapað verða varpað fyrir róða.

Meiri hluti bókara eru konur og í starfi sínu ná þær jafnan góðum árangri. Atvinnuþátttaka kvenna á Íslandi hefur verið góð og sú staða hefur sýnilega verið samfélaginu til hagsbóta. Meðal samfélagslegra verkefna sem þjóðfélagið þarf að takast á við er að tryggja konum ásættanlega stöðu þegar kemur að stjórnun og ábyrgð. Að mati hagsmunahóps bókara er hætt við að afnám viðurkenningar bókara muni hafa neikvæð áhrif þegar að því verkefni kemur.

Þau áform sem kristallast I. kafla frumvarpsdraganna hafa að nokkru leyti verið bókhaldsstofum ljós. Samkvæmt 17. gr. frumvarpsdraganna er þeim ætlað að taka lagagildi við samþykki á Alþingi. Í þingmálaskrá ríkisstjórnarinnar var gert ráð fyrir að frumvarpið yrði lagt fyrir Alþingi í nóvember á þessu ári. Þar með virðist ekki langt í að ákvæði frumvarpsdraganna verði að veruleika. Hagsmunahópur bókhaldsstofa hefur unnið að því í samvinnu við SVÞ að undirbúa og greina hvort efnahagslegar forsendur standi til þess að bókhaldsstofur komi á fót eigin viðurkenningu á hæfni og þekkingu á sviði bókhalds og tengdra þátta. Er þá ekki síst horft til þess hvernig megi leggja mat á þekkingu og reynslu innan bókhaldsstofanna sjálfra. Sambærilegt fyrirkomulag er við líði víða erlendis en það er þó ekki einsleitt. Í sumum tilvikum er slík viðurkenning nokkuð einföld en í öðrum flóknari í sniðum og jafnvel þrepaskipt. Í flestum tilvikum eiga slíkar viðurkenningar það sameiginlegt að þær byggja á menntun, starfsreynslu og þekkingarprófun, jafnvel á tilteknum sérsviðum. Þá gangast þeir sem slíka viðurkenningu sækja jafnan undir siðareglur og getur brot gegn þeim leitt til missis viðurkenningar. Þessi undirbúningur er hins vegar ekki komin svo langt á veg að efnahagslegar forsendur þess að halda einkaréttarlegri viðurkenningu úti, í okkar fámenna landi, liggi fyrir. Þá liggur ekki heldur fyrir hvernig slíkri viðurkenningu verði best fyrir komið. Að óbreyttu virðist ómögulegt að þessari vinnu hagsmunahóps bókhaldsstofa og SVÞ verði lokið þegar til lögfestingar I. kafla frumvarpsdraganna kemur.

Í ljósi framangreinds leggst hagsmunahópur bókhaldsstofa gegn lögfestingu ákvæða I. kafla frumvarpsins.

Telji ráðuneytið algerlega ófært að bregðast við með framangreindum hætti er hið minnsta farið fram á að gildistöku ákvæða I. kafla frumvarpsdraganna verði frestað til 1. janúar 2023.

Virðingarfyllst,

f.h. hagsmunahóp bókhaldsstofa innan SVÞ – Samtaka verslunar og þjónustu

Benedikt S. Benediktsson
lögfræðingur SVÞ